

■ STAVEBNICTVÍ

Objem veřejných stavebních zakázek vzrostl o 8,3 pct.

Objem zakázek, které veřejní investoři v Česku zadali stavebním firmám, letos do konce července meziročně vzrostl o 8,3 procenta na 123,8 miliardy korun. Důvodem byl hlavně růst hodnoty zakázek na dopravní infrastrukturu. Počet zakázek se snížil o 6,3 procenta na 2773. Největším zadavatelem bylo státní Ředitelství silnic a dálnic ČR se zakázkami za 33,5 miliardy. Hodnota nově vypsanych zakázek vzrostla o 6,4 procenta.

■ ENERGETIKA

Zájem firem o akumulaci roste, Česko však zaostává

Zájem českých firem o akumulaci energie podle Asociace pro akumulaci energie a baterie Aku-bat CZ roste, a to navzdory chybějící legislativě. Asociace uvedla, že Česko stále významně zaostává za světem, kde akumulace energie pro stabilizaci sítě podle ní zažívá obrovský rozmach. Rada států využívá stovky až tisíce megawattů. Výkon existujících a vážně uvažovaných instalací v Česku činí prý asi deset.

■ ZBRANĚ A STŘELIVO

Explosii klesly tržby z miliardy na 990 milionů

Společnost Explosia, která vyrábí výbušniny a střeliva, loni utržila za výrobky a služby 990 milionů korun. Předloni převýšily miliardu korun. Zdaněný zisk společnosti činil téměř 33 milionů korun, předchozí období byl o více než 50 milionů korun vyšší. Předloni zvýšily zisk započtené výnosy z rozpuštěné rezervy 13 milionů korun pro likvidaci dceřiné firmy IExplosives na Slovensku. Předloňské tržby, které byly v novodobé historii nejvyšší, zlepšily i zakázky pro armádu.

■ POTRAVINÁŘSTVÍ

GMO free mléko je prý jenom reklamní tah

Mléko od skotu, k jehož výživě nebyla použita geneticky modifikovaná krmiva, je podle předsedy Českomoravského svazu mlékárenského Jiřího Kopáčka jen marketingový tah. Veškeré mléko je prý vždy „GMO free“. Podobné produkty se rozšiřují hlavně v západní Evropě, například v Německu, a trend se rozmáhá i v České republice. Kopáček také soudí, že se z Česka vyváží příliš mnoho mléka, až 23 procent produkce.

Uhlíková neutralita je jen marketingová vize, říká Havlíček

Petr Lukáč
petr.lukac@economia.cz

Celý svět se snaží bojovat s klimatickou krizí. Podle ministra průmyslu Karla Havlíčka (za ANO) je nejlepší způsob, jak snížit emise a umožnit odchod od uhlí, jaderná energetika. Obnovitelné zdroje jí podle něj v Česku nahradit nemohou.

HN: Jak pokračuje práce na přípravě nových jaderných bloků?
Udělali jsme první krok. Usnesení vlády poprvé sděluje, že se rozšíření jádra uskuteční. Řekli jsme také, že to bude v Dukovanech, a zkonkretizovali jsme, že se bude jednat o jeden 1200MW blok. Řeklo se také, s čím vláda půjde do vyjednávání s ČEZ, a nastínili investiční model. Ten je takový, že by investorem měla být speciální společnost vlastněná ČEZ.

HN: Co když s tím nebude ČEZ souhlasit?
To je otázka jednání, která budou. My jsme majoritní vlastník.

HN: Posudky MPO říkají, že ani tak firmě výstavbu nemůžete nařídit.
Nic nenařizujeme. Ale jsme 70procentní vlastník a do toho jednáni půjdeme s tím, že to chceme.

Na tom není nic mimořádného. Samozřejmě se musí ve finále rozhodnout představenstvo. Ale proč by vlastník, tedy stát, nemohl říct, co chce? Bez jádra budeme mít velký problém. Jsme ze 40 procent závislí na uhlí a chceme ho za 20 let utlumovat na 10 až 15 procent. A obnovitelné zdroje nám to nenahradí.

HN: Stát chce ČEZ ochránit před změnami legislativy či regulace a poskytnout záruky, které by umožnily levné financování. Ale chcete, aby ČEZ nesl podnikatelská rizika. Ten přitom už pět let odmítá jádro stavět sám, protože je to příliš rizikové.
To je otázka byznysplánu. My nastavení investorského modelu musíme udělat nejen v kontextu vlastníka, státu a ČEZ, ale i s ohledem na své vyjednávání s Evropskou komisí. Nesmí tam být žádná nedovolená státní podpora. A podle našich právních rozborů se domníváme, že máme možnost to udělat takto.

HN: Proč vláda odmítá návrhy některých akcionářů, aby elektrárnu stavěla stoprocentně státní firma?
Stát podle mého není správným investorem. Vědomostní a personální kapacity jsou dnes na ČEZ.

HN: Tyto kapacity by se daly přesunout do státní firmy. Přejde mi, že ten současný plán vlastně pořád

neřeší důvody, proč ČEZ do nového jádra sám nechce už několik let jít.
Nejde o to, že do toho ČEZ nechce jít. Jinak by čtyři roky nepřipravoval Temelín. Ano, pak měl obavy. Ale situace je jiná. A tikají nám hodiny. Detaily ale budeme dojednat v následujících třech až čtyřech měsících. Rozhodně budeme vše řešit tak, abychom nepoškodili minoritní akcionáře.

HN: Ti se také bojí, že výstavba ohrozí hodnotu akcií.
Každý na to může mít nějaký názor. Nejsem první investor do jádra v Evropě. Staví se v Maďarsku, ve Finsku, staví se ve Francii či Velké Británii. Je to finančně náročné, ale to je každý energetický zdroj. Podívejte se na podporu obnovitelných zdrojů, u kterých platíme 46 miliard ročně. Bude to drahé, ať podpoříme zelenou energii nebo jádro.

HN: Ale téměř všechny příklady výstavby, které jste jmenoval, jsou odstrašující.
Něco se staví se zpožděním, něco je dražší.

HN: Všechny elektrárny, které se staví, mají zpoždění a stojí minimálně dvakrát tolik, než byl původní rozpočet.
Ale ano, ale jsou to velké stavby. Nikdo netvrdí, že to je lehká zá-

46 miliard

korun jde v Česku každý rok na podporu obnovitelných zdrojů. V Evropě se jedná o jednu z nejméně efektivních podpor zelené energie. Ministr Karel Havlíček (za ANO) se bojí, aby se taková chyba neopakovala.

Foto: HN - Matej Slávik

ležitost. Je to také na dovednosti těch, kteří investují a tu elektrárnu staví. Ale tak si řekněme, kdyby se nestavělo jádro, čím bychom to uhlí nahradili? Musíme tu diskusi dostat z roviny ideologické do roviny technické a praktické. Musíme na ten energetický mix nahlížet s odstupem a realisticky. Abychom byli nezávislí, abychom splňovali bezpečnostní a ekologická kritéria.

HN: Ta otázka teď nestála, zda jádro stavět, či ne. Můj dotaz byl, že pokud to jádro stavět budeme, jestli by při pohledu na problémy v zahraničí neměli všichni k tomu projektu přistupovat trochu s větším respektem. A také zda by si při těchto zkušenostech neměl vzít všechna rizika na sebe stát, když je to pro něj tak důležité. Ta debata se ani za vás za posledních šest let neposunula.
My jsme vláda, která se rozhodla. Teď se tu šest let přeslapovalo. A po třech měsících v úřadě jsme udělali první krok. Neříkám, že je vše definitivní. Zároveň chceme začít pracovat na prodloužení životnosti bloků v Dukovanech. Bez nich to nepůjde. Uhlí není čím nahradit.

HN: Kdy bude o výstavbě rozhodnuto?
To, že se bude stavět, bylo rozhodnuto už teď. Má to další milníky, které budeme na podzim představit. Vše se bude odvíjet i od toho, jak se bude vyjednávat s Evropskou komisí. S tou chceme zahájit rozhovory během října a listopadu, do té doby se chceme dohodnout s ČEZ, se kterým začínáme vyjednávat hned první týden v září.

HN: Může se při jednání s ČEZ změnit míra garancí?
To, co je nyní na stole, není definitivní dohoda. Tu musíme doladit s představenstvem ČEZ s ohledem na zájem většinového akcionáře i těch menšinových. A až budeme mít doladěný investorský model, můžeme začít s aktivitami spojenými s výběrem dodavatele.

HN: Tedy už na začátku příštího roku?
Určitě v příštím roce. Nutno dodat, že je více než pravděpodobné, že tato vláda nebude odsouhlasovat dodavatele, respektive on to bude dělat ČEZ jako investor. Ale nebude to za této vlády. Často nám bývá předhazováno, že chceme tu nebo onu firmu. Je to ambiciózní plán, vím to, ale chci, aby byl jízdní řád připraven takový, aby se do konce roku 2022 o dodavatele rozhodlo. Ale není to jen v našich rukou.

HN: Zmiňoval jste, že bez jádra to nepůjde, že obnovitelné zdroje nestačí. Vaše ministerstvo ale na rozvoj zelené energetiky do roku 2030. Navrhli jste podíl 20,8 procenta. A byli jste kritizováni, že jste málo ambiciózní. Komise chce 23 procent. Není možnost přidat tady?
Tady vůbec nejde o to, jestli bude v plánu 20,8, nebo 23 procent. Tady jde o to, abychom to, co slíbíme, splnili. My jsme měli jako Česká republika cíle k roku 2020 a ty jsme překročili. Cíle pro rok

2030 jsme aritmeticky zvýšili tak, jak se zvyšovaly požadavky Evropské unie (ty na unijní úrovni vzrostly z 20 na 32 procent, pozn. red.). A vyšlo nám 20,8 procenta. Evropská komise nám doporučuje, když už jste lepší, tak vycházejte z toho, čeho už jste dosáhli. Chceme se o tom bavit.

My samozřejmě chceme co nejvyšší podíl obnovitelných zdrojů. Ale já nechci být ten nezodpovědný člověk, který řekne jasně, udělejte 23 procent. Chci vědět, jak toho docílíme. Pokud ten podíl bude větší, tak kolik to znamená v solárech, v biomase, ve vodních zdrojích a tak dále. A pak musíme jít ještě do dalšího detailu a říct si, co to znamená.

HN: Vy tyto výpočty nemáte?
Mám je pro 20,8. A pokud to má být víc, musíme si to vypočítat.

HN: Vaše ministerstvo ale celý loňský rok počítalo varianty... Předpokládal bych, že než jste poslali do Bruselu tu svoji, spočítali jste si i nějaké další scénáře.
Předpokládali jsme, že po nás nikdo víc chtít nebude. Nyní si musíme říct, co chceme, jak toho docílit. Prostě chci mít vše spočítané a promyšlené, než se pod to podepíšu. Chci připravit plán, který se pak bude každého půl roku kontrolovat a musíme být schopni ho adekvátně měnit. Nemůžeme mít 200 stránek a pak na to nesáhnout. Musíme to připravit tak, abychom i potom, co tu nebudeme, měli jasný plán, jak docílíme rozumného energetického mixu. Podívejte se, co zptisobila neohobnost zákona v oblasti podpory solárů v letech 2005 až 2010.

HN: Proč Česko nepodpořilo uhlíkovou neutralitu EU v roce 2050?
Uhlíková neutralita je vize. A všichni ti, kteří o ní mluví, vědí, že se nedá v EU stoprocentně zvládnout. Je to marketingová vize. Proč? Protože bychom museli Polsko odstříhnout z mapy Evropy. Polsko má dnes 80 procent energie z uhlí a nemůže prostě uhlíkovou neutralitu stihnout. Ale je jasné, že si musíme dát ambiciózní cíle. My v tom v rámci Evropy nesehráváme žádnou béčkovou roli. To, co jsme řekli, plníme velmi dobře. Přihlásili jsme se k tomu, že k roku 2050 snížíme své emise o 80 procent oproti roku 2005.

HN: Ústup od uhlí je v Česku daný zásobami i dosluhováním zdrojů. Umíte si představit, že by se třeba konec uhlí v Česku mohl urychlit? Může tomu pomoci uhelná komise?
Uhlenná komise bude tento jízdní řád vyhodnocovat a průběžně aktualizovat. Ale současně musí reagovat na všechny okolnosti, které budou vyvstávat.

HN: Nebudete například tlačit vyšší podíl plynu?
S tím energetická koncepce počítá. Už kolem roku 2045 by mělo 80 procent tvořit nízkoe emisní zdroje. Zbýlých 20 procent bude plyn na půl uhlí s plynem. To je více než nyní. Pokud budeme chtít s uhlím úplně na nulu, budeme si muset říct, kde ten zbytek vezmeme.